

RESUMÉ

Architektura a urbanismus v Turnově v letech 1900–1938

Autor: Petra Ulbrych Pavienská

Zmapováním architektury a urbanismu, v tomto směru dosud opomíjeného města, které vzhledem ke své velikosti dosáhlo značného ekonomického růstu, byl potvrzen individuální charakter regionu s jeho závislostí na přírodních a kulturně historických podmínkách.

Na základě širších souvislostí je v práci zmapována veřejná i soukromá turnovská architektura mezi léty 1900–1938 a je sestaven katalog výrazných realizací včetně popisu a případného stylového zařazení. U většiny staveb jsou nastíněny okolnosti jejich vzniku s dobovými reakcemi, což nám napomohlo k pochopení smýšlení a mentality občanů Turnova. V rámci badatelské činnosti jsou rovněž odkryty některé nové skutečnosti, jako například přiřazení nerealizovaných Chocholových plánů k obchodnímu domu Hermana a Palmy.

Pohled turnovských stavitelů a architektů na soudobé umělecké dění v centrech české architektury byl vnímavý a citlivý, nestačil ovšem k tomu, aby prostřednictvím jejich tvorby vznikaly pokrokové myšlenky, nebo aby alespoň participovali na aktuálních myšlenkách doby. Nová cítění v dispozici, prostoru, konstrukci a tvaru rozvíjeli často se zpožděním, svým osobitým pojetím. Jen zlomkovou část realizací tvořila jednoduchá puristicko–funkcionalistická geometrická forma s rovnou střechou, odlehčená většími okenními otvory a až na výjimky se nikdy zcela nevzdala formální bohatosti členění. Tvůrčí síla, již mohla turnovská architektura disponovat se tak projevovala ve své svébytně regionálně–provinčně pojaté výrazovosti.

Lze tedy říci, že nové revoluční názory na funkci a účel architektury částečně dolehly i na maloměsto, jakým Turnov bezesporu byl. To, že zde ovšem nenašly hlubšího pochopení a přijetí místními stavebníky i staviteli příkládám skutečnosti, že silně tradicionalisticky uvažující a historicky zakotvené město s bohatou kulturní zkušeností nechtělo a nedovolilo radikální obrat.

Počet znaků: 147.354